

Bijlage A: Structurele financiële impact Omgevingswet

Inleiding

Deze notitie is opgesteld op basis van verschillende notities en rapporten:

- recente notitie van ministerie BZK, uitgegeven op 6 juni jl.;
- SIRA-rapporten (en correctie erop) over de financiële impact van de AMVB's Omgevingswet, iov het Rijk;
- rapporten van Cebeon over de financiële impact van de Omgevingswet, iov gemeenten, provincies en waterschappen;
- websites Infomil, Aan de slag met de Omgevingswet en Omgevingswetportaal;
- dialoogmodel VNG;
- PP-presentatie van BZK d.d. 22 augustus 2018 (website platform "Kennis voor Krimp").

Gezien de vele onzekere variabelen, zijn nog geen 'harde' getalsmatige uitspraken te doen voor of namens de ODZOB. *Wel is de tijd rijp dat de deelnemers en ODZOB het gesprek starten over de structurele financiële impact op de ODZOB en samen daarin op te trekken.* Want veel variabelen worden namelijk ook sterk bepaald door de keuzes bij de deelnemers zelf tijdens de implementatie van de Omgevingswet.

Het rijk heeft met de koepels VNG, IPO en UvW een Financieel Akkoord afgesproken. Het rijk heeft aangegeven dat er geen korting op de gemeentefonds komt en een eerste evaluatie is in 2022. Pas laat in 2020, wanneer de Aanvullingswetten en de regelingen echt uitgekristalliseerd zijn, is er veel meer zekerheid over de financiële impact. Het financieel akkoord gaat uit van structurele besparingen. Het gaat hierbij om een saldo van plussen en minnen. Daarbij kan het zo zijn, dat voor een gemeente per saldo geen besparing oplevert, maar wel voor burgers en bedrijven.

Toch kunnen nu al enkele basale uitspraken worden gedaan, waar verder in gezamenlijkheid met de deelnemers op doorgepakt kan worden in de komende maanden.

Wat zijn de grove lijnen financiële veranderingen voor vergunningverlening, toezicht en handhaving?

Vooralsnog is het rijk van plan om het basistakenpakket zo neutraal mogelijk over te zetten richting het nieuwe stelsel. Naar verwachting wordt pas in 2020 de regeling definitief. De Omgevingswet zelf zorgt wel voor veranderingen, die van invloed zijn op de opdrachtverlening aan omgevingsdiensten. In onderstaand tabel zijn de meest in het oog springende veranderingen opgenomen. Deze lijst pretendeert geen volledigheid, maar geeft wel een duidelijk beeld dat de financiële consequenties een optelsom wordt van plussen (rood gekleurd) en minnen (groen gekleurd), waarbij nog onduidelijkheden zijn of nadere uitwerking nodig is (oranje gekleurd).

OMGEVINGSDIENST ZUIDOOST-BRABANT

Item	Financieel effect	Wanneer
Inrichting -> milieubelastende activiteit Aangrijpingspunt wordt anders. Niet de inrichting/bedrijf maar milieubelastende activiteit wordt leidend.	Bij VV en T&H valt een bedrijf nu in zijn geheel onder basistaak In de toekomst kan een bedrijf mogelijk deels onder basistaak en deels onder verzoektaak vallen. Kan mogelijk consequenties hebben op werkprogramma's. Daarnaast welke afspraken maken t.a.v. integraliteit en coördinatie?	direct
Rijksregels -> bruidsschat -> Omgevingsplan Het betreft o.a. hotels, restaurants, cafetaria's, cafés, dagrecreatie en sportfaciliteiten, supermarkten kantoorgebouwen	1) Een aantal rijksregels met de bijbehorende meldplicht Activiteitenbesluit vervallen, maar deze regels met "meldplicht" worden weer opgenomen in de bruidsschat: afhankelijk van invulling Omgevingsplan wordt het een en ander omgezet in regels. Gevolg kan zijn een systeem met minder meldingen, waardoor verzoektaak (afhandelen meldingen) kleiner wordt. 2) Effect op uniformiteit afveegkaders (en daarmee efficiëntie) en omvang opdrachten.	Periode t/m 2029
Verschuiving bevoegd gezag	1) Grootste verschuiving is verschuiving bodemtaken van provincie naar gemeenten. Groot effect op werkzaamheden ODZOB.	direct
	2) Verschuiving bevoegdheden van provincie naar gemeente of vice versa voor bijvoorbeeld voedingsmiddelenindustrie, zuivel, metaalbewerking, papierindustrie. Heeft mogelijk invloed op de omvang werkprogramma's gemeenten en omvang opdracht provincie. Omvang nog niet bekend.	
Advies met instemming; vergelijkbaar met verklaring van geen bedenkingen, maar de reikwijdte wordt anders.	Het bedrijf heeft met minder vergunningaanvragen te maken. Dit heeft wel meer coördinatie tot gevolg bij het bevoegde gezag en extra handelingen bij de ODZOB.	direct
Procedures worden korter (8 weken) Uitzondering: BRZO/RIE4-bedrijven	1) Vooroverleg en strakkere coördinatie tijdens de procedure tussen overheden/adviseurs (GGD, VR's, Waterschappen,) wordt belangrijker. 2) Verschuivingen in werkprogramma's: Uitgebreide procedure -> reguliere procedure.	direct
Wijzigingen binnen een bedrijf niet altijd vergunningplichtig	Heeft effect op omvang werkprogramma's.	direct
Controle van de gegevens in het E-PRTR-register voor de sector intensieve veehouderijen verschuift van rijk naar gemeente of provincie.	Voor industriële bedrijven wordt deze taak al door de ODZOB uitgevoerd. Wordt de controle van gegevens voor sector intensieve veehouderijen ook een opdracht aan de ODZOB?	direct
De OBM vervalt	Voor een groep veehouderijen gaat vergunningplicht gelden. Betekent mogelijk effect op omvang van de werkprogramma's en productencatalogus.	direct
	Voor een groep bedrijven gaan algemene regels gelden. Heeft mogelijk effect op omvang werkprogramma's en productencatalogus.	direct

Verschuiving van vergunningplicht naar algemene regels (meldplicht)	Minder vergunningprocedures, maar de meldingen zijn wel complexer. Heeft effect op omvang werkprogramma's en productencatalogus.	direct
Geen ruimtelijke toets, maar regels in het Omgevingsplan	Hierdoor mogelijk accent van vergunningverlening naar toezicht en handhaving. Mogelijk effect op verzoektaken werkprogramma.	Afhankelijk van gemeentelijke besluitvorming
Vervallen technische bouwtoets, omdat de lijst van de zogenaamde eenvoudige bouwwerken flink wordt uitgebreid.	Is nu verzoektaak; ruwweg vervalt waarschijnlijk 60% van de huidige technische bouwtoetsen	direct
Veel "kan"-bepalingen	1) Effect op uniformiteit afweegkaders (en daarmee efficiëntie) en omvang opdrachten. 2) Mogelijkheid om leges te heffen op milieuvergunningen en vergunningen bodemsaneringen verandert het financieel model.	Afhankelijk van besluitvorming gemeente/provincie
Accent verschuift van vergunningverlening/meldplicht naar toezicht en handhaving.	Heeft mogelijk effect op invulling en omvang werkprogramma's.	direct
Magneetactiviteit Een magneetactiviteit is een activiteit die ervoor zorgt dat er bij een meervoudige aanvraag altijd sprake is van één bevoegd gezag. Die activiteit is zo belangrijk dat zij alle andere activiteiten als het ware naar zich toetrekt.	Heeft in de praktijk effect op verschuiven van bevoegd gezag en daarmee ook op de omvang werkprogramma's. Hoe vaak dit zal voorkomen is nog niet bekend.	direct
Complexe vergunningplichtige bedrijven (in ODZOB-verband provinciale IPPC-bedrijven) Hierbij speelt ook het fenomeen "van inrichting naar activiteit" (zie ook het stappenplan vergunningverlening en de Pilot Tilburg/de Spinder). Daarbij wordt ook de onlosmakelijkheid verlaten. Ook mag de initiatiefnemer zelf de volgorde vergunningaanvragen bepalen.	Effect op de opdrachtverlening wordt onderzocht door de provincie middels het oefenen met een "schaduwopdracht".	direct
Specifieke zorgplicht zowel bij mba's, als bij bouwen De specifieke zorgplicht verbiedt handelingen waarvan een ieder zou moeten weten dat ze niet door de beugel kunnen. Heeft een functie in een onvoorziene situatie en een activiteit die afwijkt van de gangbare praktijk. Ook good housekeeping valt hieronder.	Er wordt meer onder de specifieke zorgplicht geplaatst. Impact hiervan op toezicht en handhaving is nog niet scherp en daarmee is de impact op de werkprogramma's ook niet duidelijk.	direct